

हिमसंस्कृतवार्ता:

दैनिक ई-संस्कृतवार्तापत्रम्

हिमाचलप्रदेशस्य संस्कृतशिक्षकाणां नूतनः प्रकल्पः

पञ्चाङ्गम्

अद्य सिद्धार्थी वि.सं. २०८२,
कलियुगाब्दः ५१२७ ग्रीष्म-ऋतुः
सूर्यः उत्तरायणः ज्येष्ठशुक्लचतुर्दशी
ज्येष्ठ २६ प्रविष्टांशः मङ्गलमयः भवेत्

■ पृष्ठ-४ ■ वर्ष-४ ■ अङ्क-२२१

1

जून ०९, २०२५

Website- www.himsanskritam.com

Email- himsanskrit@gmail.com

2 मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः
शिफ्की-ला ग्रामतः 'सीमा
पर्यटनम्' इत्यस्य प्रारम्भः करिष्यति

3 सतपालः भानुः इत्यस्मै भारतीय-
जीवन- बीमा- निगमस्य
मुख्यकार्यकारी- अधिकारिणः,
प्रबन्धनिदेशकस्य च अतिरिक्तः प्रभारः

4 जी-७ शिखरसम्मेलने
भारतीयप्रधानमन्त्री
नरेन्द्रमोदी इत्यस्य
जीवनं सङ्कटे अस्ति

**बाङ्गलादेशिनः असमतः बहिः भविष्यन्ति मुख्यमन्त्रिः सरमा अवदत्,
अधुना १९५० तमस्य वर्षस्य निर्मितस्य अधिनियमस्य उपयोगः भविष्यति**

हिमसंस्कृतवार्ताः। असमस्य मुख्यमन्त्री हिमन्तबिस्वसर्मा शनिवासरे महती घोषणां कृतवान् यत् अधुना राज्ये अवैधप्रवासिनः चिह्निताः निष्कासिताः च भविष्यन्ति। एतादृशानां जनानां निष्कासनार्थं विदेशीयन्यायालयानाम् अवलम्बनस्य आवश्यकता न भविष्यति इति सः अवदत्। तस्य स्थाने अधुना सर्वकारः १९५० तमस्य वर्षस्य निर्मितस्य 'आप्रवासी-आदेशस्य' प्रत्यक्षतया उपयोगं करिष्यति, यत् अद्यापि अधिनियमानुगुणं वैधम् अस्ति। मुख्यमन्त्री सरमा उक्तवान् यत् सर्वोच्चन्यायालयेन खण्ड ६ क विषये संविधानपीठस्य श्रवणकाले स्पष्टं कृतम् यत् प्रत्येकस्मिन् प्रकरणे न्यायिकप्रक्रियायाः आवश्यकता नास्ति।

प्रवासिनः प्रत्यक्षतया निष्कासयितुं असमदेशे पूर्वमेव वैधः अधिनियमः अस्ति।

अस्य नियमस्य प्रभावः पूर्वं वयं अवगन्तुं न शक्तवन्तः यतः अस्माकं अधिवक्ताः अस्मिन् विषये ध्यानं न दत्तवन्तः। १९५० तमे वर्षे अस्य आदेशस्य अन्तर्गतं

जिलादण्डाधिकारी प्रत्यक्षादेशं निर्गत्य प्रवासिनः निष्कासयितुं अधिकारं प्राप्नोति। मुख्यमन्त्री मते यत्र न्यायालये कोऽपि प्रकरणः लम्बितः नास्ति, अधुना तत्क्षणमेव कार्यप्रक्रिया भविष्यति। यत्र न्यायिकप्रक्रिया न प्रचलति तेषु प्रकरणेषु प्रत्यक्षनिष्कासनप्रक्रियाम् अधुना स्वीकृतम् इति सरमा अवदत्। आवश्यकता चेत् पुनः पुनः निष्कासनं भविष्यति। मुख्यमन्त्री एनआरसी (राष्ट्रीयनागरिकपञ्जीक) प्रक्रिया, विदेशीयन्यायाधिकरणव्यवस्था च राज्यसर्वकारस्य कार्यप्रक्रिया मन्दं कृतवती इति अपि स्वीकृतवान्। परन्तु अधुना सर्वोच्चन्यायालयस्य टिप्पणी, पुरातनाधिनियमस्य पुनः आविष्कारः च राज्यसर्वकाराय नूतनं मार्गं दत्तवान्।

सुभाषितम्

अग्रिशेषमृणशेषं,
शत्रुशेषं तथैव च।
पुनः पुनः प्रवर्धेत,
तस्माच्छेषं न कारयेत्।।

अर्थात्- अग्नि, ऋण, शत्रु इन् को लेश मात्र भी शेष नहीं छोड़ना चाहिए क्योंकि ये थोड़े से भी बच जाते हैं तो कांटे के वृक्ष की तरह फिर से बढ़ जाते हैं। अतः अग्नि, ऋण और शत्रु इनका समूल नाश करना चाहिए।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्त्यर्थं
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
[himsanskritvartah](http://himsanskritvartah.com)
Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

**सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति**

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः - १७०१११

**भारतीय-निर्वाचनायोगः
राहुलगान्धिने तस्य
आरोपानुद्दिश्य प्रत्युत्तरं दत्तवान्**

हिमसंस्कृतवार्ताः - भारतीय-निर्वाचनायोगः काङ्ग्रेस-नेत्रे राहुलगान्धिने तस्य आरोपानुद्दिश्य प्रत्युत्तरं दत्तवान्। निर्वाचनायोगेनोक्तम् यत् आयोगस्य निर्देशानुसारं केषामपि मतदानकेन्द्राणां सी. सी. टी. वी. दृश्यानि सर्वदा निर्वाचन-याचिकानन्तरं सक्षमोच्चन्यायालयेन परीक्षितुं शक्यन्ते। साम्प्रतं यावत् श्रीमता गान्धिना सविधम् आवेदनं कृतं नास्तीत्यपि निर्वाचना-योगेनोक्तम्।

**भारतस्य प्रगत्याः आधारशिला-
रूपेण विगतैकादशवर्षेषु
सर्वकारः महिलानां नेतृत्वं
विकासं पुनः परिभाषितवान्
- प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी**

हिमसंस्कृतवार्ताः - प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अवदत् यत् सर्वकारः गतैकादशवर्षेषु प्रभावपूर्ण-उपक्रमाणां श्रृङ्खलायाः माध्यमेन महिलानां नेतृत्वस्य विकासं पुनः परिभाषितवान्। केन्द्रस्य एन्. डी. ए.-सर्वकारस्य कार्यकालस्य एकादशवर्षपूर्ववधौ श्रीमोदी विकसितभारतस्य यात्रायां महिलानां परिवर्तनशीलां भूमिकाम् आरेखितवान्। सामाजिक-प्रसारमाध्यमेन प्रधानमन्त्री पुनः दृढीकृतवान् यत् सर्वेषु क्षेत्रेषु, यथा विज्ञान-शिक्षा-क्रीडा-नवोद्योग-सशस्त्रसेनादिषु च, अनेकाः महिलाः उत्कृष्टतां प्रकटयन्त्यः सन्ति।

**सिक्किम-प्रशासनम् भूस्खलनेन
पीडितात् विशेष-उदग्रड्युयन-
माध्यमेन मार्गेऽवरुद्धान्
स्थानीयान्, चालकाञ्च रक्षति**

हिमसंस्कृतवार्ताः - सिक्किम-प्रशासनेन भूस्खलन-ग्रस्त-मङ्गल-मण्डलस्य चाटेन इति नगरात् विशेष-उदग्र विमानसेवया आहत्य अष्टाविंशतिः जनानां समुद्धारो विहितः। सर्वे निष्कासिताः पाक्योङ्ग् ग्रीनफील्ड विमानस्थानकं यावत् सुरक्षिततया प्रापिताश्च। कार्यमिदं सामान्यमार्गसंपर्कक्षेत्रे प्रवेशावरोधानन्तरं अद्यतनप्रतिकूलपरिस्थिति-दृष्ट्या क्रियमाणानां समन्वितानां साहाय्योद्धार-प्रयासानां च भागः आसीत्।

**विदेशमन्त्री डा. एस्. जयशङ्करः फ्रान्स-यूरोपीय-
आयोगस्य च समकक्षैः सह द्वैपाक्षिकं संवादं करिष्यति**

हिमसंस्कृतवार्ताः - विदेशमन्त्री डा. एस्. जयशङ्करः अद्यारभ्य फ्रान्स-यूरोपीय सङ्घस्य, बेल्जियम्-देशस्य च सप्तदिवसीयायां आधिकारिकयात्रायाम् अस्ति। फ्रान्स-देशस्य प्रवासकाले विदेश-कार्यमन्त्रिणा फ्रान्स-देशस्य यूरोप अथ विदेश-कार्यमन्त्रिणा जीन् नोयेल् वैरोट् इत्यनेन सह द्वैपाक्षिक-चर्चा भविष्यति। सः फ्रान्स-देशस्य वरिष्ठनेतृत्वेन सह अपि सम्मिलितो भविष्यति, अपि च चिन्तकैः, प्रसारमाध्यमैश्च सह संवादमपि करिष्यति। डा. जयशङ्करः आदौ भूमध्यसागरीय-

रैसिना-संवादेऽपि भागं ग्रहीष्यति। अत्रान्तरे यूरोपीयसङ्घस्य यात्रायां डा. जयशङ्करः यूरोपीयसङ्घेन सह व्यावहारिकसंवादम् आचरिष्यति। डा. जयशङ्करः यूरोपीय-आयोगस्य, यूरोपीयसंसदस्य च वरिष्ठनेतृत्वेन सह अपि संवादं स्थापयिष्यति। बेल्जियम्-देशस्य भ्रमणकाले मन्त्री बेल्जियम्-देशस्य उपप्रधानमन्त्रिणा विदेशमन्त्रिणा च म्याक्सिम प्रीवोड् इत्यनेन सह द्वैपाक्षिक परामर्शं करिष्यति। बेल्जियम्-देशस्य वरिष्ठनेतृत्वेन सहापि सः मिलिष्यति। सः भारतीयसमुदायस्य सदस्यैः सह अपि संवादं करिष्यति। विदेशमन्त्रालयः एकस्मिन् वक्तव्ये अवदत् यत् इयं यात्रा यूरोपीयसङ्घेन, फ्रान्स-बेल्जियम्-देशैः सह भारतस्य मैत्रिसम्बन्धान् इतोऽपि प्रगाढतरं करिष्यतीति अपेक्षते, येन विविधक्षेत्रेषु वर्तमानसहयोगाय नवीनीकरणाय च गतिः प्राप्स्यते।

**अमेरिकादेशे अनधिकृतप्रवासिनामुपरि कृताक्रमणानन्तरं
राष्ट्रपतिना डोनाल्ड ट्रम्प् इत्यनेन लास् एन्जलस्-नगरे
नेशनल्-गाई इत्यस्य सैनिकानां नियोजनस्य आदेशो दत्तः**

हिमसंस्कृतवार्ताः - अमेरिकादेशस्य राष्ट्रपतिना डोनाल्ड ट्रम्प् इत्यनेन लास्-एन्जलीस्-नगरे द्विसहस्रं नेशनल्-गाई-सैनिकान् नियोजयितुं आदेशो दत्तः, येन अनधिकृतप्रवासिनामुपरि कृताक्रमणत्वेन सञ्जातायाः अशान्तेः नियन्त्रणे साहाय्यं भवेदिति मन्यते। प्राप्तवार्तानुसारम् अस्मिन् नगरे गतरात्रौ अशान्तिः दृष्टा, यत्र प्रधानतया लेटिनो-मण्डलस्य निवासिनः इमिग्रेशन एण्ड् कस्टम्स् इन्फोस्मेट् इत्यस्य सङ्घीय-अभिकर्तृभिः सह संघर्षं कृतवन्तः।

मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खु: शिपकी-ला ग्रामतः 'सीमा पर्यटनम्' इत्यस्य प्रारम्भः करिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः शिपकी ला इति सीमाग्रामात् 'सीमापर्यटनम्' इति उपक्रमस्य आरम्भं कर्तुं गच्छति, येन देशस्य सर्वेभ्यः पर्यटकेभ्यः किन्नौर- लाहौल- स्पीति- मण्डलयोः भारत-चीन-सीमाया सह सम्बद्धानां सीमान्तक्षेत्राणाम् अद्भुतसौन्दर्यस्य अनुभवस्य अवसरः प्राप्यते। मुख्यमन्त्री किन्नौर-जनपदस्य आगामि-द्विदिवसीय- भ्रमणकाले एतत् उपक्रमं प्रारभ्यते। प्रवक्ता अवदत् यत् एषः 'सीमापर्यटन' उपक्रमः राज्यस्य कृते महत्त्वपूर्ण उपलब्धिः अस्ति या पर्यटकानां कृते हिमाचलस्य समीपस्थेषु सीमाक्षेत्रेषु यथा लेपचला, शिपकी ला ग्यु मठः, खाना दुमटी, सांगला, रानीकण्डा, छितकुलं लाहौल- स्पीति- जनपदस्य च चयनितक्षेत्रेषु गन्तुं सुविधां प्रदायति। तत्र निवसतां जनानां सांस्कृतिकजीवनशैल्याः विषये अवगतं करिष्यति।

प्रवक्ता उक्तवान् यत् सुखविन्दरसिंहसुक्खोः निर्देशानुसारं राज्यसर्वकारेण विषयः निरन्तरं केन्द्रसर्वकारेण सह उत्थापितः। एषः दीर्घकालीनः प्रयासः आसीत् यः अधुना सकारात्मकं परिणामं दातुं गच्छति, एतेषु दूरस्थेषु आदिवासीक्षेत्रेषु पर्यटनस्य समावेशीकारस्य च मार्गं प्रशस्तं कुर्वन् अस्ति। प्रवक्ता अवदत् यत् अस्य उपक्रमस्य उद्देश्यं सीमाक्षेत्रेषु स्थायिपर्यटनस्य प्रवर्धनं तथा च राष्ट्रियसुरक्षां सुनिश्चित्य क्षेत्रस्य अद्वितीयजनजातीयविरासतां रक्षणं च अस्ति। भारत-चीन-सीमायाः समीपस्थेषु एतेषु क्षेत्रेषु गन्तुं विशेषानुमतिः आवश्यकी आसीत्, परन्तु अधुना एषा प्रक्रिया सरलीकृता अस्ति। नूतनमार्गदर्शिकानुसारं स्थानीयनिवासिनः प्रमाणितपर्यटकाः च अधुना वैधपरिचयपत्रं दर्शयित्वा एतेषु स्थानेषु गन्तुं शक्नुवन्ति। आईटीबीपी, सेना च निर्धारित-शिष्टाचारस्य अनुसारं सुचारुतया सुरक्षितं च गमनम् सुनिश्चितं करिष्यन्ति। एष उपक्रमः स्थानीयमूलसंरचनानां सुदृढीकरणे, पर्यटनद्वारा आजीविकायाः अवसरान् वर्धयितुं, दूरस्थजनजातीयक्षेत्रेषु निवसतां समुदायानाम् कृते राष्ट्रियएकतायाः भावः वर्धयितुं च सार्थकं सिद्धं भविष्यति। प्रवक्ता अवदत् यत् एतत् पदं राज्यस्य विकासे परिवर्तनकारी निर्णयः अस्ति यः सुरक्षायाः सामाजिका आर्थिकसमावेशस्य च समन्वयस्य स्थापनायां सहायकः सिद्धः भविष्यति। भारतस्य सुदूरतमग्रामान् तेषां विशिष्टसांस्कृतिकपरिचयं न प्रभावितं कृत्वा मुख्यधारायां सम्बद्धं कर्तुं राज्यसर्वकारः प्रतिबद्धः अस्ति।

Sonia Gandhi: शिमलातः देहलीं प्रस्थिता सोनिया गान्धी, मार्गेण चण्डीगढं प्राप्ता; शनिवासरे स्वास्थ्यं क्षीणं जातम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। प्रायः एकसप्ताहपूर्वं शिमलानगरम् आगता पूर्वकाङ्ग्रेसस्य राष्ट्रीयध्यक्षा सोनिया गान्धी रविवसरे शिमलातः दिल्लीं प्रति प्रस्थिता। सा प्रथमं इतः मार्गेण चण्डीगढस्य शहीदभगतसिंहविमानस्थानकं प्राप्तवती। तदनन्तरं सा देहलीनगरं प्रति प्रस्थिता। अस्मिन् काले काङ्ग्रेसनेतारः समर्थकाः च बहुसंख्याकाः विमानस्थानकं प्राप्तवन्तः। राज्यवननिगमस्य उपाध्यक्षस्य केहरसिंहखाची वर्यस्य पुत्रः काङ्ग्रेसनेता मञ्जीतखाची अपि तथा सह मोहालीनगरं गतः। शनिवासरे शिमलानगरे तस्याः स्वास्थ्यस्य क्षयः जातः, तस्याः रक्तचापः अपि वर्धितः। तदनन्तरं सा नियमितपरीक्षणार्थं आईजीएमसी शिमलानगरं प्राप्तवती। अत्र तस्याः सर्वाणि परीक्षणानि सामान्यानि इति ज्ञातम्। ततः वैद्यः तां पुनः प्रेषितवान्।

हिमाचलसर्वकारेण ई-टैक्सी-विषये ५० प्रतिशतम् अनुदानं विमोचितम्, अनुद्योगिभ्यः लाभः

सन्ति। अधुना द्वितीयचरणस्य ३० अधिकानि वाहनानि संलग्नानि भविष्यन्ति, येषां ध्वजस्य निष्कासनं शीघ्रमेव भविष्यति। अस्याः योजनायाः अन्तर्गतं राज्यसर्वकारः कुलम् ५० प्रतिशतं अनुदानं ददाति, यत् प्रत्येकस्य वाहनस्य मूल्येन निर्धारितं भवति। अस्मिन् समये बजटे कृतायाः घोषणायाः अनन्तरं श्रमविभागेन वित्तविभागेन धनस्य विषयः उत्थापितः आसीत्, तदनन्तरं २.५ कोटि रूप्यकाणां बजटं कृतम् आसीत्। एतां योजना। अग्रे नेतुम् मन्त्रिमण्डलेन अन्यः निर्णयः कृतः। अस्याः योजनायाः कृते परिवहनविभागः, श्रमविभागः, वित्तविभागः च त्रयोऽपि पृथक्-पृथक् स्तरे कार्यं कुर्वन्ति, परन्तु अधुना मन्त्रिमण्डलेन निर्णयः कृतः यत् साधारणमार्गदर्शिकाः श्रमविभागेन निर्गताः भविष्यन्ति। पूर्व परिवहनविभागेन स्वस्तरस्य पृथक् पृथक् निर्देशाः निर्गताः आसन्, श्रमविभागेन च पृथक् निर्देशाः निर्गताः आसन्। योजनायाः अन्तर्गतं नोडलविभागः श्रम-रोजगारविभागः अस्ति, अतः मन्त्रिमण्डलेन आदेशः दत्तः यत् अयं विभागः एव अस्याः योजनायाः साधारणमार्गदर्शिकाः निर्मास्यति, येन साधारणानुमोदनं दातुं शक्यते। एतानि विद्युत् टैक्सी राज्ये अनुद्योगियुवकेभ्यः दीयन्ते, तेषां चयनानन्तरं विभागैः सह संलग्नानि क्रियन्ते। एकतः स्वरोजगारस्य लक्ष्ये अपरतः पर्यावरणसंरक्षणस्य लक्ष्ये वर्तते।

राज्यसर्वकारेण श्रमविभागाय ३० अधिकवाहनानां कृते २.५० कोटिरूप्यकाणि दत्तानि

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। हिमाचलसर्वकारेण विद्युत् टैक्सी योजनायाः कृते श्रमविभागाय २.५ कोटि रूप्यकाणि अनुदानरूपेण प्रदत्तानि। विभागेन एतत् धनं प्राप्तम् अधुना एतेषां वाहनानां कृते अपि ध्वजनिर्गमनकार्यक्रमस्य आयोजनं भविष्यति। राज्यसर्वकारः मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंहसुक्खोः योजनाम् अग्रे कृत्वा विद्युत् टैक्सी योजनायाः अन्तर्गतं कार्यं त्वरितता कृता अस्ति। पूर्वम् अस्याः योजनायाः अन्तर्गतं विभागेषु ३९ विद्युत्-टैक्सी-यानानि संलग्नानि

प्रतिदिनं २.३२ लक्षलीटरं दुग्धं क्रीणाति सर्वकारः, दुग्धक्षेत्रस्य माध्यमेन ग्रामीणार्थव्यवस्था सुदृढा भवति

हिमसंस्कृतवार्ता:- हिमाचलप्रदेशे देशे प्रथमवारं दुग्धस्य न्यूनतमसमर्थनमूल्ये (MSP) कार्यान्वितं कृत्वा ग्रामीणार्थव्यवस्थां नवीना ऊर्ध्वता प्राप्ताअस्ति। राज्यस्य पशुपालकानां कृते प्रतिदिनं २.३२ लक्षं लीटरं दुग्धं क्रियन्ते। तत्सङ्गमे सहकारीसंस्थाभ्यः ६ कोटिरूप्यकाणां वार्षिकसहायतां दत्त्वा सर्वकारेण न केवलं कृषकाणां आयस्य वृद्धिः कृता, अपितु ग्रामीणसशक्तिकरणस्य समृद्धेः च नूतनं उदाहरणमपि स्थापितं। एषः उपक्रमः ग्राम्यविकासाय राज्यसर्वकारस्य प्रतिबद्धतायाः निरन्तरप्रगतेः च प्रतीकम् अस्ति। विगतसार्धद्विवर्षेषु दुग्धनिर्मातृणां सशक्तिकरणाय, सहकारीसंस्थानां सुदृढीकरणाय, ग्राम्य-अर्थव्यवस्थायाः सुदृढीकरणाय च सर्वकारेण बहवः उपक्रमाः कृताः। सम्प्रति प्रायः ३८,४०० पशुपालकानां कृते प्रतिदिनं औसतेन २.२५ लक्षलीटरं गोदुग्धं क्रीणाति, यत् गुणवत्तायाः आधारेण प्रतिलीटरं ५१ रूप्यकाणां समर्थनमूल्येन क्रियते। एतदतिरिक्तं प्रायः १४८२ महिषपालकानां कृते प्रतिदिनं ७८०० लीटरं दुग्धं क्रियन्ते, यत् प्रतिलीटरं ६१ रूप्यकाणां समर्थनमूल्येन क्रियन्ते। पशुकृषकाणां स्थिरं आश्वासितं च आयं प्रदातुं एतानि मूल्यानि महत्त्वपूर्णानि सिद्धानि भवन्ति। दूरस्थेषु पर्वतीयक्षेत्रेषु दुग्धप्रदायस्य कठिनता मनसि कृत्वा राज्यसर्वकारः पशुकृषकाणां कृते प्रतिलीटरं २ रूप्यकाणां परिवहनभत्तं प्रदाति।

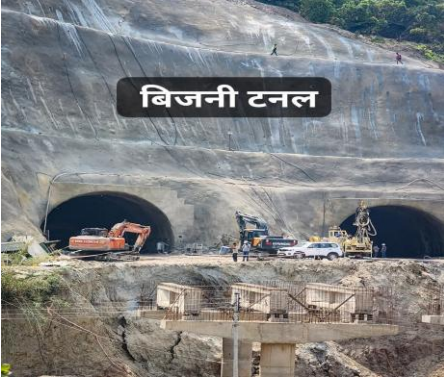
कृषिक्षेत्रस्य विकासाय सुलभतया कृषियोग्यफलानां सस्यानाञ्च कृते विविधीकरणं आवश्यकम् - केन्द्रीयकृषिमन्त्री शिवराजसिंहचौहानः

हिमसंस्कृतवार्ता:- केन्द्रीयकृषिमन्त्री शिवराजसिंहचौहानः अवदत् यत् कृषिक्षेत्रस्य विकासाय सुलभतया कृषियोग्यफलानां सस्यानाञ्च कृते विविधीकरणं आवश्यकं वर्तते। 'विकसितकृषि-सङ्कल्प-अभियानस्य' भागत्वेन बेङ्गलूरु नगरस्य भ्रमणकाले सम्बोधयन् श्री. चौहानः ड्रैगनेति फलस्य कृष्याः लाभान् अधोरेखितवान्।

Pathankot- Mandi Furlane: गुहा अश्वस्य नालस्य आकारे निर्मिता भविष्यति आन्तर्भौममार्गः, प्रत्येकं ५०० मीटरमध्ये निर्गमनद्वारं भविष्यति; तत्र बहवः सुविधाः भविष्यन्ति

बिजनी टनल

किलोमीटरदीर्घः आन्तर्भौममार्गः निर्मितः अस्ति। आन्तर्भौममार्गे प्रत्येकं ५०० मीटर मध्ये पारमार्गः भविष्यति येन कस्यापि अप्रियघटनायाः सन्दर्भे अन्यमार्गात् वाहनादिकं सहजतया निष्कासयितुं शक्यते। एतदतिरिक्तं प्रत्येकं ८०० मीटर मध्ये आपत्काले वाहनस्य निक्षेपणस्थानं ले बाय अर्थात् स्थानं भविष्यति। आन्तर्भौममार्गस्य वायुप्रवाहः, अग्निपरिचयः, सीसीटीवी, संचारः इत्यादयः सर्वविधाः सुविधाः भविष्यन्ति। आन्तर्भौममार्गस्य स्कोडा इति व्यवस्था भविष्यति। अस्य अधः यदि आन्तर्भौममार्गस्य अन्तः अधिकं वायुः भवति तर्हि व्यजनं द्रुततरवेगेन धावति। यदि न्यूनः वायुः भवति तर्हि व्यजनस्य वेगः न्यूनः भविष्यति। आन्तर्भौममार्गे प्रकाशः, नियन्त्रणकक्षः, उभयतः पादमार्गः, जलनिकासीव्यवस्था च भविष्यति।

हिमसंस्कृतवार्ता:- लध्वीकाशी मण्डी। पठानकोट-मण्डी- चतुष्पत्तिराजमार्गे बिजनी- मण्डी-परियोजनायाः अन्तर्गतं निर्माणाधीनः आन्तर्भौममार्गः अश्व-नालस्य आकारे भविष्यति। अस्य संरेखणं प्रायः ऋजुः भवति। मध्ये किञ्चित् परिवर्तनं भविष्यति। बिजनीतः आरभ्य आन्तर्भौममार्गस्य अन्यः अन्तः स्कोरमार्गे बहिः आगमिष्यति। अत्र ब्यास इत्यत्र बृहत् सेतुः निर्मितः भविष्यति, सः बिन्दावणी इत्यनेन सह सम्बद्धः भविष्यति। अस्मिन् आन्तर्भौममार्गे अत्याधुनिकाः सुविधाः अपि भविष्यन्ति। एतस्याः सामरिकदृष्ट्या महत्त्वपूर्णपरियोजनाया पठानकोट- मण्डी-चतुष्पत्तिराजमार्गः बिन्दावणी- स्थाने किरतपुर-मनाली- चतुष्पत्तिराजमार्गेण सह सम्बद्धः भविष्यति। बिन्दावण्यां सङ्गमस्य निर्माणं भविष्यति। अत्र पञ्च सेवामार्गाः निर्मायन्ते। एतेन मण्डीनगरं, कुल्लू, धर्मशाला, चण्डीगढं च संयोजितं भविष्यति। ५.३५७ किलोमीटरदीर्घ- परियोजनायां आहत्य १७१.९९ कोटिरूप्यकाणां व्ययः भविष्यति। अस्मिन् ३.५

अस्यां परियोजनायां आन्तर्भौममार्गस्य अतिरिक्तं एकः बृहत्, द्वौ लघुसेतुः अपि निर्मितौ भविष्यतः। वाहनस्य ओवरपास इत्यनेन सह परियोजनायां गोलचक्रे अपि निर्माणं भविष्यति। २०२७ तमस्य वर्षस्य अन्ते एतस्याः परियोजनायाः समाप्तेः लक्ष्यं निर्धारितमस्ति। परियोजनायाः निर्माणानन्तरं जोगिन्दरनगरात् आगच्छन्तं यातायातम् आन्तर्भौममार्गद्वारा प्रत्यक्षतया बिन्दावणीं प्राप्स्यति। इतः मनाली, चण्डीगढं च गन्तुं शक्यते। अनेन मण्डीनगरे यातायातस्य भारः न्यूनीकरिष्यते।

बिजनी-मण्डी परियोजनायाः कार्यं युद्धपदे प्रचलति। आन्तर्भौममार्गे सर्वविधसुविधाः उपलब्धन्ते येन आन्तर्भौममार्गेण गच्छतां यात्रिकाणां कष्टानां सम्मुखीकरणं न भविष्यति। परियोजनायाः समाप्तेः अनन्तरं मण्डीनगरं उपमार्गः भविष्यति।

-वरुण चारी, परियोजना-निदेशकः, एनएचएआई मंडी एककम्।

सतपालः भानुः इत्यस्मै भारतीय- जीवन- बीमा- निगमस्य मुख्यकार्यकारी- अधिकारिणः, प्रबन्धनिदेशकस्य च अतिरिक्तः प्रभारः

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। भारतसर्वकारेण भारतीयजीवनबीमानिगमस्य (एलआईसी) मुख्यकार्यकारीपदाधिकारिणः (सीईओ) प्रबन्धनिदेशकस्य (एमडी) च अतिरिक्तप्रभारः प्रबन्धनिदेशकस्य सत्पालभानुः इत्यस्य हस्ते समर्पितः। इयं दायित्वं ०८ जून २०२५ तः त्रिमासान् यावत्, अथवा नियमितनियुक्तिपर्यन्तं, अथवा अग्रे आदेशपर्यन्तं (यत् पूर्वं भवति) यावत् प्रभावी भविष्यति। १९८८ तमे वर्षे सहायक- प्रशासनिक- पदाधिकारिरूपेण एलआईसी- संस्थायां सम्मिलितः सत्पालभानुः सार्धत्रिदशकाधिकेषु सेवाकाले देशे सर्वत्र विभिन्नेषु महत्त्वपूर्णेषु पदेषु कार्यं कृतवान् अस्ति सः उत्तमविपणनक्षमता, प्रशासनिकक्षमता, निगमस्य मिशनं प्रति शिमावाविभागसहितेषु अनेकस्थानेषु योगदानं च दत्तवान्। हिमाचलप्रदेशस्य जनजातीयस्य दुर्गमजनपदस्य च लाहौल-स्पिति-संबद्धस्य सतपालभानोः अस्मिन् शीर्षपदे नियुक्तिः न केवलं राज्यस्य गौरवस्य विषयः, अपि तु समर्पणस्य नेतृत्वक्षमतायाः च प्रेरणादायकं उदाहरणम् अपि अस्ति। तस्य अन्तरिमप्रभारः भारतीयजीवनबीमानिगमस्य संगठनात्मकस्थिरतां प्रभावीसञ्चालनं च सुनिश्चितं करिष्यति।

एनडीए-सङ्घस्य सुदृढीकरणाय बिहारे २४३ आसनेषु चिराग पासवानरूपेण प्रतियोगं करिष्यामि

लोजपा (रामविलास) राष्ट्रीयध्यक्षः चिराग पासवानः उक्तवान् यत् जनाः पृच्छन्ति यत् सः निर्वाचनं करिष्यति वा, तर्हि आम् अहं निर्वाचनं करिष्यामि। अहं २४३ आसनेषु प्रतियोग्यं करिष्यामि। एनडीए-सङ्घस्य सुदृढीकरणाय बिहारे २४३ आसनेषु चिराग पासवानरूपेण प्रतियोगं करिष्यामि। सः अवदत् यत् मम लक्ष्यं अस्ति यत् वयं एनडीए-विजयाय अग्रे गच्छामः। चिराग पासवान रविवासरे आरानगरस्य रामना प्राङ्गणे आयोजितायां नवसंस्कल्पमहासभां सम्बोधयन् आसीत्। अस्मिन् काले सः अवदत् यत् ईडी इत्यस्य महती विजयः मम लक्ष्यम् अस्ति। चिराग पासवानः अपि अवदत् यत् अहं विधानसभानिर्वाचनं प्रतियोग्यं करिष्यामि वा न वा, एते सर्वे विषयाः चर्चा क्रियन्ते। अन्तिममुद्रा संसदीयमण्डलेन स्थापिता भविष्यति। केचन जनाः मम निर्वाचनप्रतियोगितायाः विषये भ्रमं प्रसारयन्ति। अहं स्पष्टतया वक्तुम् इच्छामि यत् यदि अहं विधानसभानिर्वाचनं प्रतियोग्यं करिष्यामि तर्हि तस्य पृष्ठतः चिन्तनं मम दलस्य प्रदर्शनस्तरे सुदृढं कर्तुं भविष्यति। गठबन्धनं सुदृढं कर्तव्यं भविष्यति।

विद्यालयेषु शिक्षायाः गुणवत्तायाः परीक्षणं भविष्यति, उपनिदेशकस्य अध्यक्षतायां दलानाम् निर्माणं भविष्यति, बालकेभ्यः प्रश्नाः पृष्टाः भविष्यन्ति

हिमसंस्कृतवार्ताः। हिमाचलस्य गुणवत्तापूर्णशिक्षासम्बद्धं किं कार्यं सर्वकारीयविद्यालयानाम् भविष्यति। शिक्षायाः गुणवत्तायां निर्माताः दलानि कदापि निरीक्षणार्थं विद्यालयेषु आगमिष्यन्ति। एतत् निरीक्षणं केवलं औपचारिकता एव न भविष्यति। निरीक्षणदलः कक्षां गत्वा छात्रेभ्यः प्रश्नान् पृच्छति। एते प्रश्नाः लिखितरूपेण मौखिकरूपेण च पृच्छितुं शक्यन्ते। अस्मिन् विषये विद्यालयशिक्षा निदेशकेन सर्वेषां मण्डलानां शिक्षा उपनिदेशकानां कृते निर्देशाः दत्ताः सन्ति। निरीक्षणस्य मुख्यं केन्द्रं त्रयेषु विषयेषु भविष्यति। उपनिदेशकान् कथितं यत् ते विद्यालयेषु गत्वा

गच्छन् दलं स्वस्य सम्पूर्णं प्रतिवेदनं सज्जीकरोतु। कस्मिन् दिने कस्य विद्यालयस्य निरीक्षणं कृतम्। तत्र के दोषाः प्राप्ताः। कति शिक्षकाः समये एव विद्यालयम् आगताः, कति अनुपस्थिताः, एतस्य सम्पूर्णं प्रतिवेदनं कृत्वा निदेशालये प्रति प्रेषयन्तु। सम्पूर्णं प्रतिवेदनं निर्मितं भविष्यति। सर्वेषां मण्डलानां शिक्षा उपनिदेशकाः तस्य प्रतिवेदनं शिक्षा निदेशालयाय प्रेषयिष्यन्ति।

नियमानाम् उल्लङ्घने कार्यप्रक्रिया भविष्यति

विभागेन उपनिदेशकान् निर्देशः दत्तः यत् ते विद्यालयेषु आकस्मिकनिरीक्षणं कृत्वा विद्यालयेषु नियमानाम् अनुसरणं क्रियन्ते वा न वा इति पश्यन्तु। यदि कश्चन विद्यालयः नियमस्य उल्लङ्घनं करोति तर्हि तस्य विरुद्धं कार्यवाही कर्तव्या। उपनिदेशकान् विद्यालयान् गत्वा कक्षासु बालकानां पाठनं कथं भवति इति अपि पश्यन्तु इति उक्तम् अस्ति।

निरीक्षणदलः सम्पूर्णं प्रतिवेदनं निर्मास्यति

शिक्षा निदेशालयेन निर्गतनिर्देशेषु उक्तं यत् विद्यालयानां निरीक्षणं कर्तुं

प्रोफेसर डॉ. सुतीन्द्रडोगरु-स्मारक-फाउंडेशन-बैजनाथः द्वारा श्रद्धाञ्जलिः शब्दाञ्जलिश्च कार्यक्रमः सम्पन्नः

हिमसंस्कृतवार्ता:बैजनाथः।

डॉ. सुतीन्द्रडोगरु-स्मारक-फाउंडेशन-बैजनाथः

शेषसाहित्य-सदनम्, पपरोला इत्यनयोः संयुक्तोपक्रमे
गतदिने चामुंडा हॉल बैजनाथः इत्यत्र श्रद्धाञ्जलिः
शब्दाञ्जलिश्च कार्यक्रमः सम्पन्नः।

कार्यक्रमे केन्द्रीयविश्वविद्यालयः धर्मशाला इत्यस्य
हिन्दी विभागस्य प्राध्यापकः

चन्द्रकांतसिंहः मुख्यातिथित्वेन उपस्थितः

जातः। अस्मिन् कार्यक्रमे प्रोफेसर (डॉ) सुतीन्द्र दोहारु
इत्यस्या असामयिकं निधनं श्रद्धाञ्जलिम् अर्पयितुं तस्याः

महान् व्यक्तित्वं प्रकाशयितुं च साहित्यकाराः एकत्रिताः
आसन्। अस्मिन् अवसरे तस्याः पतिः सर्वजीतदोहरुः,

तस्य पुत्रः सर्वश्रेष्ठः दोहरु उपस्थितौ जातौ। कार्यक्रमे

प्रोफेसर पूर्वविधायकः मुखरराज प्रेमी सहितं स्थानीयाः

गणमान्याः जनाः, अनेके संतजनाः उपस्थिताः

अभवन्। शेषसाहित्यसदनस्य संस्थापकनिदेशकः

शक्तिचन्द्रराणा, शेषसाहित्यसदनस्य अध्यक्षः सुरेशलता

अवस्थी, शिवानी, रमेशचन्द्रकटोचः, सुरेशराजशर्मा,

रजनीशअवस्थी, ओमप्रकाशराणा, कमलेशसूदः,

आशुतोषराही, उषा कालिया, अरुणाव्यासः,

डॉ. सुरेशसुबेहिया, संजयमैहरा, सुमनबाल, कान्तिसूदः

मञ्जुशर्मा, हाकमभारद्वाजः, शिवानी दियोलः,

जोगिन्दरराणा इत्यादयः विद्वान्सः उपस्थिताः अभवन्।

मुख्यातिथिना स्वसम्बोधने युवानः देशयः सर्वदा

समर्पणाय प्रेरयन् कार्यक्रमस्य सफलयाोजनाय

आयोजकेभ्यः वर्धापनानि समर्पितानि।

“बोधकथा” जीवनपाठाः

ये अस्माकं मूल्यं न जानाति तेभ्यः दूरं तिष्ठन्तु।

मृत्योः पूर्वं पिता पुत्रमब्रवीत्, मम पितामहः मह्यम् एतां
घटिकाम् अयच्छत्। एषा घटिका द्विसहस्रवर्षेभ्यः
पुरातनी अस्ति। अहं त्वां एषा घटिका ददामि, त्वं
सुवर्णालङ्कारस्य आपणं गत्वा केवलं मूल्यं पृष्ट्वा
प्रत्यागच्छतु। तदनुसारेण सः आपणं गत्वा मूल्यं पृष्टः।
प्रत्यागत्वा स्वपितरम् अवदत्- घटिकाया मूल्यं
शताधिकपञ्चाशत् [१५०] इति आपणिकेन उक्तः।
आपणिकः उक्तवान् एषा घटिका बहूनि पुरातनी अस्ति
इति। पिता अवदत् अस्तु। पिता पुत्रम् आदिशत् इदानीं
त्वं त्याज्यवस्तूनाम् आपणं गच्छतु। पित्रादेशानुसारं पुत्र
त्याज्यवस्तूनाम् आपणं गत्वा घटिकायाः मूल्यं अपृच्छत्।
तेन केवलं विंशतिः [२०] रुप्यकाणि इति उक्तः। इदानीं
पिता पुत्रम् अवदत् अधुना सङ्ग्रहालये गच्छतु। पुत्र
सङ्ग्रहालयम् अगच्छत्, तदनन्तरं सः अत्यान्देन गृहम्
प्रत्यागतः। पितरम् उक्तवान्- सङ्ग्रहालयस्य व्यवस्थापकः
एषा घटिकां दुर्लभं इति मत्वा अमूल्यानि वस्तूनि सङ्ग्रहे
स्थानं दत्ता, पञ्चलक्षरुप्यकाणि दातुं प्रस्तावः। पिता
स्मितहास्यं कृत्वा अवदत्- योग्यस्थाने एव युष्माकं योग्यं
मूल्यं भवति। स्वमूल्यं विपरीतं स्थाने मा अन्विष्यतु।
काकः कृष्णः पिकः कृष्णस्त्वभेदः पिककाकयोः।

वसन्ते समुपायते काकः काकः पिकः पिकः।।

डॉ. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर

संस्कृतसाहित्यं राष्ट्रस्य आत्मा अस्ति - डॉ. नेहा मिश्रा

हिमसंस्कृतवार्ता: करौंदी, कटनी (म.प्र.)। महर्षेः

महेशयोगी वैदिकविश्वविद्यालयस्य करौंदी-स्थितस्य

यशस्विनः कुलगुरोः माननीयस्य प्रो. प्रमोदकुमारवर्मा-

नाम्नः अधिपत्ये विश्वविद्यालयं निरन्तरं प्रगतिपथेन अग्रे

सरति। अस्य विश्वविद्यालयात् डॉ. नेहा मिश्रा

(सहाचार्या, वेदविभागः) उत्तरप्रदेशराज्ये

ललितपुरनगरस्थिते नेहरूमहाविद्यालये आयोजितायां

"एकदिवसीये राष्ट्रीयसंगोष्ठ्यां" मुख्यवक्त्ररूपेण

आमन्त्रिता अभवन्। अस्याः संगोष्ठेः विषयः आसीत् -

"विकसितभारतनिर्माणे संस्कृतसाहित्यस्य भूमिका"।

डॉ. मिश्रायाः व्याख्यानं सागरभर्ष, शोधयुक्तं च आसीत्।

तया संस्कृतसाहित्यस्य कालजयीपरम्परा,

भारतीयसंस्कृतेः पुनर्स्थापनायाः प्रयोजनं, तथा "एकं

भारतं, श्रेष्ठं भारतं" इति संकल्पनायाः

विशेषोऽवलोकितः। सा अवदत् - "यदा भारतं

विकसितराष्ट्ररूपेण शीघ्रगत्याः पन्थानं गच्छति, तदा

आवश्यकं भवति यत् वयं स्वसंस्कृतिकमूल्यानि,

बौद्धिकविरासतं च पुनरवलोकयेम। संस्कृतसाहित्यं

केवलं काव्यम्, नाटकम्, दर्शनं वा नास्ति, किन्तु एषः

राष्ट्रस्य आत्मा अस्ति।"

"संस्कृतं ज्ञानसम्भारं तेजःपूर्णं सनातनम्। यस्य

ज्योतिरनुग्राहं विकसित्यै प्रयच्छति।" अर्थात् - संस्कृतं

ज्ञानस्य अमूल्यकोशः अस्ति, यः तेजोमयः सनातनः च

सन्, विकसितभारतस्य मार्गं प्रकाशयति। कौटिल्यस्य

अर्थशास्त्रम्, मनोः स्मृतिश्च, आधुनिकराजनीतिनिर्माणे,

न्यायव्यवस्थायाम्, सामाजिकसंरचनायां च अत्यन्तं

प्रासङ्गिकानि दिशानिर्देशानि दत्तवन्तौ। तथैव तया

उक्तम् यत् - यद्यपि संस्कृतं "पुरातना भाषा" इत्येव

प्रसिद्धा अस्ति, किन्तु एषा भाषा AI (कृत्रिमबुद्धिमत्ता)

तथा Machine Learning इत्यादिषु अत्यन्तं

उपयुक्ता इति NASA-संस्थानस्य वैज्ञानिकाः अपि

स्वीकृत्य कृतवन्तः। अत एव, विकसितभारतं केवलं

तकनीकीदृष्ट्या वा आर्थिकदृष्ट्या न, अपि तु नैतिक-

सांस्कृतिक-मानवीयमूल्याधारितं राष्ट्रं

भविष्यति। तया विश्वविद्यालयस्य विशेषताः,

वैदिकदर्शनाधारितं पाठ्यक्रमसंरचनम्, विद्यार्थिनां

व्यक्तिमत्त्वविकासे विश्वविद्यालयस्य योगदानं, 'ज्ञानं च

आचरणं च' इति शिक्षादृष्टिः - सर्वं विस्तारतः प्रस्तुतं

कृतम्। तस्याः उद्बोधनं छात्रैः, शोधछात्रैः, प्राध्यापकैश्च

अत्यन्तं सराहितम्। संगोष्ठेः मुख्यातिथि आसीत् - श्री

प्रदीप चौबे (प्रबन्धकः, नेहरूमहाविद्यालयः),

विशिष्टातिथिः - प्रो. बी.बी. त्रिपाठी (निदेशकः),

संस्कृतशोधपीठम्, बुन्देलखण्डविश्वविद्यालयः, झांसी),

अध्यक्षता - डॉ. ओमप्रकाशशास्त्री (प्राचार्यः,

नेहरूमहाविद्यालयः) कृतवन्तः। एषा घटना

सम्पूर्णविश्वविद्यालयपरिवारस्य गर्वस्य विषयः यत्

अस्माकं शिक्षकाश्च राष्ट्रस्तरे आमन्यन्ते, स्वविचारान्

प्रदातुं अवसरं लभन्ते। वैदिकमूल्यानां च

आधुनिकशिक्षायाः संगमरूपेण विश्वविद्यालयस्य

ख्यातिः राष्ट्रस्तरे प्रतिष्ठिता जाता इति च स्पष्टं दृश्यते।

हिमसंस्कृतवार्ता:। कनाडादेशस्य अन्वेषणपत्रकारः मोचा
बेजिर्गनः जी-७ शिखरसम्मेलने भारतीयप्रधानमन्त्री
नरेन्द्रमोदी इत्यस्य जीवनं सङ्कटे अस्ति इति आश्चर्यचकितं
पुष्टिं कृतवान्। खलिस्तानिभिः तं प्रहारं कृत्वा मारयितुं
योजना कृता अस्ति। यदा तेन पुष्टं यत् सः यथा
इन्दिरागान्धी वर्यायाः राजनीतिं समाप्तवान् तथा
स्वराजनीतिं समाप्तं करिष्यति वा, तदा सः अवदत् यत्
सः स्तब्धः अभवत् यतः सः हतकारिणः स्वपूर्वजाः इति
वदन्ति। सः कथयति यत् वयं इन्दिरागान्ध्याः वधकाणां
वंशजाः स्मः, ते एतान् हिंसाकर्माणां महिमामण्डनं कुर्वन्ति।
एतेन सह खालिस्तानसमर्थकैः अन्वेषणात्मकपत्रकारं
मोचाबेजिर्गनं प्रवञ्चना प्रकरणं प्रकाशं प्राप्तम्। मोचा
बेजिर्गन् इत्यनेन उक्तं यत् वैङ्कटरमणरे साप्ताहिकसभायां
चलचित्रनिर्माणे खलिस्तानसमर्थकाः तं परितः कृत्वा
प्रवञ्चना दत्त्वा किञ्चित्कालं यावत् तस्य दूरभाषं
अपहृतवन्तः। बेजिर्गनः अवदत् यत् एषा घटना मम कृते
केवलं घण्टाद्वयात् पूर्वमेव अभवत्, अहम् अद्यापि वेपमानः
अस्मि। ते गुण्डः इव वर्तन्ते स्म। बेजिर्गनः अवदत् यत्
कनाडा-भारतयोः मध्ये तनावस्य कारणं राजनैतिकः
विषयः अस्ति, परन्तु अहं मन्ये यत् अत्र भूमिगतरूपेण यत्
भवति तत् वयं उपेक्षयामः। एते जनाः किं वदन्ति, कथं
अभिव्यक्तिस्वातन्त्र्यस्य प्रयोगं कुर्वन्ति, यदा ते
इन्दिरागान्धी वर्यायाः हत्याकर्तृणाम् उत्सवं कुर्वन्ति,
भारतीयप्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदिनः राजनीतिं जी-७ मध्ये
समाप्तं करिष्यामः इति वदन्ति।